

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az ÉRTÉKESBE CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wellzeile 22.) Haasenstein et Vo'ger (Wallfischgasse 10.) Rud. Messe Publicitische Bureau Budapestben: Haasensteln és Vo'ger hirdetés közv. irodája.

Nyitléri czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHIVAS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap

1875. második félévére

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólirt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpeldánnyal szolgálunk.

Stein János
„Kelet” kiadója.

Keleti bonyodalmak.

Budapest, jul. 17.

(A) Nincs nyári irad, a midón a keleti kérdést az európai sajtóban napirendre nem hozták. Midón a politikai élet mindenütt szünetelni szokott, midón a diplomatiiai actió teljesen pihen, némely lapok a keleti kérdés többé-kevésbé érszakos előczibálásával akarják megeleveníteni a politikai discussiót. Egyszer Montenegro, mászor a porta, egyszer Szerbia, mászor a törökországi keresztén alattvalók azok, a kik ügyüdl szolgálnak és a legsajátságosabb combinatiókra adnak alkalmat. A délszláv agitatoroknak egész szervezett propagandájok van, mely az igaztást, mely a lakosságban folyik, az európai hírlapokba is átvisszi s a keleti viszonyokat nyugalomra jutni nem engedi. Élénk politikai élet közepett az ilyen sensationalis közlemények

nem igen vétetnek tekintetbe. De az év azon részében, midón a politika szünetelni szokott, a lapok ezeknek a dolgoknak is szentelnek egy kis figyelmet.

Igy történt a mult héten, midón a tendentiose színezett hírek, melyek a délszláv propaganda jellemét eltörölhetetlenül magukon viselik, azt kürtölték Európának, hogy a porta egyik tartományában, Hercegovinában a keresztény lakosság fegyvert ragadott pogány zsarnokai ellen s hogy ott általános mozgalom készül, a mely a keleti kérdés alakulataira könnyen döntővé válhatik. Szerbia és Montenegro közbelépését is jelezték s a ki e tudósításokat olvasta, az joggal azt hiheti, hogy lángban áll Európa kelete. Ugyanakkor, midón az orosz, osztrák-magyar és német uralkodók végbement vagy küszöbön álló személyes találkozásai a három császár békeszövetségének új erőt és szilárdságot kölcsönöztek, a délszláv propaganda ugy akarta föltüntetni a helyzetet, mintha Európa legkényesebb kérdésében, a keleti kérdésben döntő válság állott volna be.

Azóta azonban már megbízható tudósítások is érkeztek a hercegovinai ügynevezett nagy forradalomról. Ezek szerint sem nem nagy, sem nem forradalom az, hanem az adóvégrehajtás alkalmával felmerült olyan összeütközés néhány falu s a hatóság közt, minő Törökországban mindennapos, de még művelt államban is előszokott fordulni. Az adózási viszonyok Törökországban tudvalevőleg fölötté terhesek; a behajtás módzatát — főleg a török előjárók roszakarata folytán — európai ember joggal barbárnak mondhatja. Jelenleg egy rossz év terhével küzd a lakosság s így nem csoda, ha az adófizetés alól egyáltalán ki szeretné vonni magát.

Ez történt nem rég a Narenta vidékén, a dalmát határ közelében eső néhány faluval. A lakosok, kik mindég fegyvert viselnek, zendülési kísérletet tettek katonaságnak kellett kivonulnia, hogy a rendet visszaállítsa. A mozgalom tovább terjedésének megakadályozása végett a dalmát hatóság egy század katonaságot rendelt a ha-

tárra s azóta általában kitűnt, hogy a zavarvásnak nincs más jelentősége, mint a minők Törökországban napirenden vannak. Ilyen zavargások, ilyen helyi zendülések kitörését persze semmiféle európai békeszövetség meg nem akadályozhatja. De nem nem is az czéljok e szövetségeknek, hogy rendőri szerepet játszanak s az egyes államok legsajátabb belügyeibe avatkozzanak.

Az ilyen apró, localis bajok ellen a nemzetközi szövetezések nem nyújtanak orvosló szert. Az ő hivatásuk megakadályozni azt, hogy a helyi bajok általános európai jelentőségre ne vergődjenek. Es e hivatásukhoz a jelen esetben sem lesznek hűtlenek. A porta apró betegségeibe nem avatkoztak, de másrészt kellően gondoskodni fognak róla, hogy a baj nagy dimenziókat ne öltsön. E tekintetben a három császár szövetsége még mindig szilárd biztosítékot nyújt az iránt, hogy az osztrák-magyar monarchia határainak közvetlen közelében nem fog olyan harcias mozgalom kifejlődni, mely következményeiben nemcsak az illető lakosság vagy a porta, hanem egész Európa érdekeit directe érinti.

Román lapok szemléje.

Az „Orientulu Latinu” érdekesnek tartja a követválasztásokra egy pillantást vetni, s a jövő képviselőház összealkotásából következtetést vonni arra, hogy mit várhatnak a Magyarországon levő népek. Elősméri, hogy a magyar kormány a képviselőházban ez alkalommal nagy többséggel fog birni. De az a kevés gond, melyet a választásokra fordítottak, eredményeire, hogy a képviselők nagyrésze obscurus, név nélküli, értelmetlen, mult nélküli vagy kétséges multtal felruházott, jövőnélküli, vagy pedig oly jövővel felruházva, milyen a multjuk. Ehez járul még az is, hogy a választásokkal szemben a magyarnép is nagy közönyt fejtett ki. — Vannak városok, hol a magyar választók kevés kivétellel, visszatartották magukat a választásoktól. Ajkaiukról e szavak hangzottak: mirevaló a képviselőház? miért választak meg? azért segédkeztek, hogy az adók terhebbek legye-

nek? tegyék azt, a mit épen akarnak! E közöny nemcsak a választóknál, hanem a megválasztatoknál is mutatkozott. Jelenleg a mandatumok elnyeréséért nem volt oly küzdelem, mint régente. S miért mindez? Azért, mert minden eszes ember belátja, hogy az országot sújtó rossz a helyett hogy apadna, még növekedőben van, s a képviselők küldetése a jövő országgyűlésen se fog a népek becsülésében és áldásában részesülni, de más felől a nép is azon tudatra jött, hogy a képviselőház mindig több és több nehézségeket okoz. s az ország állása évről évre, s napról napra, a vagyonosodás, közigazgatás s igazságszolgáltatás tekintetében eszkenőben van. Hogy ne mondhasa valaki, hogy ő igen fekete színbe lát mindent, engedi hogy helyette egy magyar képviselőjelölt beszéljen. Ime, mit mond ez a többek közt programjában: „Azon körülmény, hogy az államok költségeit mind kölcsön kell fedezni, komolyan arra int, hogy a jelenlegi gazdálkodás folytatásától őrizkedjünk. A nemzetnek segíteni kell az államot, mert az 1875-ik év 21 millió defizitell végződhetik. A világ tudja, hogy ez első negyedében az előirányzott jövedelmek eszkenek, s 19 millióval több lett elköltve, mint mennyi a jövedelem. A különféle rendszabályok szaporítani fogják ugyan a jövedelmet, de ez alig lesz elégséges; azért minden nélkülözhető kiadást meg kell szüntetnünk. S ha mind e mellett a pénzügyi helyzet javítása eszközölhető nem lenne, akkor nem marad egyéb hátra, mint a nemzet jóindulatjára hivatkozni”. Ez tehát a jövő országgyűlés képe: a meglevő adók még nőni fognak, s mind e mellett miután a deficitől nem menekedhetünk, a kormány kényszerülve esz a néphez folyamodni, hogy a nagy adó mellett, jó szántából még pénzt adjon az államnak. Lehet-e — kérdi — szomorúbb jövő egy állam népeire, mint ez? Az adók a népet majdnem ingre vetkőztették, az adók elvették először a jövedelméből az ökröt, aztán a tehenet tejével, a földet, az ágytanyát, a ruházatot, s végre, ha még maradt valami, adja azt is kényszerből szívesen oda! Ez a nép sorsa! Ha az állam a megmaradtot is kéri fogja, akkor egész joggal kérhetik: miért kérnek mindent,

s nem adnak semmit? Hol a közigazgatás, hol az igazság szolgáltatás? Hol vannak az iskolák. Hol van a közlekedés könnyítése? Várhatnak-e valamit tőlük azok, kik mindenüket elvették, még azon jogokat is, melyekkel az anya-teremtészt felruházhat? Nekik nincs semmijük, de ha a magyar nemzet megvárja tárcáját, egy réggel kifizetheti az állam adósságait. Ők szegényítették meg a többi népeket, következésképp ők kell hogy helyre tegyék azt, a mit megtettek. Mert senki se várhatja, hogy a jogoktól eszegtől megfosztott nemzetek odaadják még azt is, a mi utóljára megmaradt. Ez a jövő országgyűlés képe, s ez a Magyarországon levő népek állása. S ezek okoztak azt a közönyt, melylyel a magyarok is viselkedtek a követválasztások iránt. S ez az oka, hogy épen a magyar nép is szomjuhozza a mielőbbi változást.

Az „Albina” régtől fogva látta azt, a mi jelenleg szemei előtt történik. Megmondotta ő a jövőt még ez év elején. Olvasza el bárki is az 1860-ban „az Ausztriai nemzetiségek és nyelvek ügye” czim alatt megjelent füzet végszakaszát, s be fogja látni, hogy még akkor jól es tisztán látta, hová viszi a magyar uralom őket, a monarchiát s a trónt! Evvel szemben nekik kötelességek volt, mindent megtenni, a mi hatalmunkban állott, s azt hiszi, azt sugja lelkiismerete, hogy e kötelességet szigorúan teljesítették: sokan közülük azonban gyengén teljesítették kötelességeiket, s ezek felelősek a következményekért. Rendesen midón az erősek a gyengékkel küzdenek, a gyengék közül sokan segíteni szokták az erőseket, a gyengék legyőzésében, s a dolog természete hozza magával, hogy a gyengék maradnak szegényben! A jelenlegi küzdelemben is, a hatalmon levő urak földhöz sújtották a nemzetiségeket a nép segítségével — a nép szegényére. Azonban reméli a következmények nem fognak késni!

BELFÖLD.

B.-Hunyad, 1875. jul. 17.

(Tanodai vizsgálatok.)

B.-Hunyadon az állami elemi fin és felső fiu-leány iskolák, a f. é. julius hó 8—10-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI!

REGÉNY

két kötetben.

Írta:

Flygare Carlén Emilia.

Első kötet.

V.

A padlásszobácska.

(Folytatás.)

— Legalább — gondolt Ferencz magában, a mint e helyváltoztatás lehető jó és rossz oldalait fontolára vette, — legalább szerzek tán ott annyit magamnak, hogy a közlebbi tanév kezdetével ismét elmehetek folytatni tanulmányomat s isten segítségével ott is maradhatok addig, míg teljesen bevégzem a tanfolyamot. — Ez elhatározással elutazott Ferencz. Siffer tanácsos, már levélben kötött volt előre szerződést számára, egy hogy a mint megérkezett, azonnal kapott is fogadalmat az ifjú. — Midőn kiadásait a lehető legszűkebbre kelle hogy szorítsa, kifogadta lakásul azon kis padlásszobát, melyben most lakott, hozottmagának naponta ebédre egy tizenkét sillinges adag ételt, melynek néha még estére is kikelle jutni s e mellett a dicsegetéreméltő gazdálkodási tudományt oly különösen és sokoldalú ágazataiban kezdé tanulmányozni, mintha idővel a nemzet-gazdaszat tanárává akarta volna magát kiképezni.

Ugy a Siffer tanácsos ajánlatai, mint kellemes külseje, modora, melyhez a szép, magas növése járult, minden volt, valami tisztelet gerjesztő, sok előkelő ház ajtaját megnyi-

ták előtte, hol majd mint zenetanár, majd mint nyelv- vagy rajzmester adott oktatást. Demitán ez órák még sem voltak eléggé számosak arra, hogy némi nyeresége lett volna s hasznosot huzhatott volna e kísérletből, belátta annak szükségét, hogy alkudozása ereszkedjék egy kicsit büszkeségével, mely ily alkalmakkor könnyen fellazadt.

Készítet tehát, hogy nyugton maradjon, midőn ő felöltve szük, kopott frakkját, a város előkelőbbjeinél rendre be fog kopogtatni, hogy felajánlja szolgálatait. Ez volt különben, jól érezte azt Mannerstedt, legnehezebb vándorutja, melyet valaha megkísérlett.

Először is a város igazgatójánál a polgármesternél kezdte meg. Ennél szerencsétlenségére ez napon épen nagy társaság volt egybe gyűlv.

Midőn a mi fiatal papjelöltünk egész szerénységgel felhaladott a lépcsőn s egy szobaleánytól, kit szembe talált, kérdezte, ha itthon van-e a polgármester ur, a leány vagy azt hitte, hogy Mannerstedt is a meghívott vendégekhez tartozik, vagy elég rossz indulatú volt gúnyt űzni a szegény idegen muzsikusból, a mint őt itt-ott gúnyosan emlegették — s zavarba kívánta ejteni őt; mert csak annyit felelt a kérdésre, „ott van” s a nagyterem ajtójára mutatott. Mivel a vendégek a termen belül levő díszszobában voltak egybegyűlv, senki sem hallotta Mannerstedt kopogtatását. Némi kis habozás után bátorságot vett magának beljebb hatolni. Belépett egyik mellékszobába; itt sem mutatkozott más emberi lélek, két kis leánykánál, öt-hat évesek, kik gyönyörködve álltak egy kosár művészien készített gyümölcs előtt s óhajtották, bár meg lehetne azokat enni.

Ferencz lépteinek zajára megfordult a két szőke fúrt kis angyal s legkevesbé sem törődve azzal, mi illő és mi nem illő, nyájában elre siettek a belsőpórnak, a mint mama betanított volt nekik, hogy hogyan kell mindenik vendéget fogadni, üdvözölni s elvezetni a társasághoz.

— Jöjjon, jöjjon velünk! — kérték őt a hamis kis lányok. Mannerstedt, ki hallotta,

hogy többen beszélnek a mellékszobában, vizsgálta akart vonulni; de Éva kis szülőttei, oly hízogó hangon kérték őt, hogy menjen velők be papához, mamához, mert azok még megharagudának rájuk s azt hinnék Berta és Hil-da roszul viselték magukat s azért távozott el az idegen ur. Ferencz nem birt ellentállni e kis ártatlanok kérelmének, kik vigaszt és reményt látszának neki nyújtani. Egy percig azon édes képzetben élt, hogy e házban nyájjas fogadtatásban fog részesülni s követte a gyermekeket. Ezek kézen fogva vezették őt s mint két őrangyal lebegtek be vele a szalonba.

Megnyomták kis kezeikkel a csak könyveden betett kettős-ajtót s belépve, urak és hölgyekből álló meglehetősen népes társaság közepette találta magát Mannerstedt. A kis lánykák még tovább is magok után akarták őt vonni, de az ifjú gyorsan kiszabadította magát kezeikből s égő pirral arcaival, mélyen meghajolt a társaság előtt. Ekkor a polgármester gyorsan magához inté a gyermekeket s valamit sugott nekik, mire egyik a lánykák közül felszólt:

— Hisz te mondtad nekünk, hogy mindenkiyel így bájunk! A mama nagyon kedvetlen arccal rázta meg fejét s oda sugott egyik szomszédnőjének: — Oh istenem, milyen együgyűek ezek a gyermekek! emberfeletti erő kell ahhoz, hogy az ember halálra ne boszankodjék velők. Mondja meg nekem kedves kis M... asszony, ugyan az istenért ki lehet az az ember!?

E közben a polgármester, egy kis köpcös ember, tekintélyes hassal megáldva, tekintélyt gerjesztő nagy parókával fején, közlekedett hősünk felé, ki kalapjával kezében alázattal állt meg az ajtótol pár lépésnyire s elszántan várta be a városi ügyek főintézőjét, a mint ez méltóságos léptekkel, szemüvegét szíszehajtvva s csak egyik szeme elé tartva, közlekedett felé.

— Ki maga barátom? — kérde tőle a polgármester, ki különben nagyon jól tudta ki légyen a jövevény — és mi járásban van itt?

Mannerstedt szíve egy dobogott a heves izgatottságtól, hogy azt hitte keblének szét kell repednie s arca, homloka égett a mint e szokat felele:

— Neven Mannerstedt Ferencz, a mint utlevelem is bizonyítja, melyet e városba érkeztemkor szerencsés valék illető helyén bemutatni.

Az ok a miért ide jöttem az, hogy megkérdejem a polgármester urtól: nincsen-e szükség gyermekei mellé zene-, rajz- vagy nyelvtanítóra?

— Vagy ugy! értem! tehát Mannerstedt ur? Most emlékszem nevére — szólt a polgármester is; intro egy inasnak, hogy székelt tegyen az idegen jövevénynek, mit azonban Mannerstedt udvariasan visszautasított. Az ajtótol állani kérielmező az még csak megjárja; hisz sokan tették azt már előtte s tenni fogják utána is még számosan, milliók fogják még érezni ugyanazon megaláztatást; de ott ülni a társaság közepette, az igen sok volna. Egy könnyed büszke meghajlással utasítá vissza Ferencz a felajánlott székét.

— Ah tehát — folytató a polgármester hanyagul ölvé, le egy székre az ablak-mélyedésbe, ez volt idejövételének célja?

— Az idő jelenleg nem épen a legjobban van választva, ilyenmő dolog elintézésére; hanem eljőhet holnap pont félkettőkor, akkor lesz egy szabad óram ebéd előtt.

Mannerstedt némán hajtotta meg magát s elhagyta a szobát. Minő érzések dúlhattak szívében, mi haza ért kis szük padlásszobájába? Ki merészelve behatolni az emberi szív rejtelmeibe, ki merészelné kifürkészni e esodás valamit, a mely néha oly nagy és mégis oly kicsinyes, oly mértékletes s egyszersmind oly végtelenül kielégíthetetlen tud lenni kíváncsiságban?

Mannerstedt egyetlen, de helyzetében megbocátható hibával birt: erősen büszke volt.

Tőle kitalálhatólag küzdött az ellen, de nem birta legyőzni s különösen ez estén, a mint egyedül, oly egészen egyedül élt ott szé-

kén, kezét mellél kereszthe téve, komoran a földre szegzett tekintettel, mélyen érezve elhagyottságát, hangosan szólalt fel lelkében e büszkeség s szünetlenül szeméi elé varázsolta a polgármesternél történt jelenetet s fülbe csengtek az e felelt történéhetett megjegyzések.

Nem fogok oda menni holnap; nem, soha többé nem megyek oda — szólt a büszkeség, mely ily kérdéseknél rendesen szüvívő volt. „Ugy de” veté ellent az ész, „ha te ily módon minden kis kellemetlenségtől visszariadsz s minden kis darázsosipés ennyire megsért, akkor végződöl soha el nem éred.” A ki egyszer szegény s másoknál kell keresnie kenyerét, annak minden legkisebb jelet el kell fojtani azon érzelmeknek, melyek engem kezdenek most hatalmukba keríteni; annak a művészetek legfőbbikét s legnehezebbjét kell el-sajátítani, azt, hogy önmagán tudjon uralkodni. Az út odáig tövises és göröngyös s ha előbb nem is követné törekvésed kellő siker, a tiszta szívűek örömmel néznek minden kitépett gyomot, mely a szép vetést pusztulással fenyegeti, habár a jók szeme sirva látja azoknak sokaságát, melyet nem bírtál kiirtani. Az már is sokra haladott, ki a roszat a jótól, a gyomot a hasznos növénytől meg tudja különböztetni s nem ijed többé vissza a fűrésztől, mibe neki az elsőnek tárczája kerül. Ha ez út a tökéletesedés hajlékáig mind rózsákkal volna hintve, minő díjat tudnának azok kiérdemelni, kik a koszoruk után törekednek, melyek homlokzátára vannak feltűző? A tömeg bálmulva, gyáva tétlenségben szemléli azokat, csak a nemesebb, fenköltebb szellemű viszi bátran kezébe a remény nagyított üvegét, mely vágyaink tárgyát közelebb hozza szemünkhöz s a lelki erő jelöli ki az utat, melyen megközelítheti a szép czélt. És ha el nem is érhetne soha ama magaslatra, a törekvés benne, mindig becsülsére méltónak marad azért, míg a gyáva hátrálása, ki megelégszik a legelső lépésekkel is, csak megvetést képes kelteni bennünk.

(Folyt. köv.)

ági borok fogyasztója, mely elnevezés alatt egyedül a Hegyalja terméke értetett. A 60-as években még alig ismertek a vörös magyar bort, és ha valaki ilyesmire beszélt, kinevették volna. Mivel azonban a magyar bor nemcsak tenyelen, hanem a sokkal gyorsabb és olcsóbb aszton szállítható, azóta a könnyebb fehér és vörös magyar borok, olcsóságuk és kitűnő minőségük miatt fogva mind nagyobb mérvben vitetnek Szelebia s ma már mint tény lehet állítani, hogy ép a könnyebb vörös borok (vintai, villányi) és fehérek (a Duna jobb partjairól és magyarait) fokozott elismeretben részesülnek. Minél jobban ismertek Magyarországon — írja a boroszlói „Landwirth” honnét fentebbieket átvettük — a bort gondozni, minél nagyobb figyelemmel választják ki a mellelő szőlőfajokat, annál nagyobb tért fog nyújtani nyugat Európa a kivitelnek.

— **Neurolog.** Városunk egyik legismertebb, közszertetben álló derék polgárának haláláról szóló gyászjelentést íktunk ide: Öreggy Sallai Istvánné, született Bikkfalvi Teréz, a maga, gyermekei: Teréz, István, Johanna; és édes apa id. Sallai István; a testvér: Sallai Róza; az özvegy testvére: Bikkfalvi Johanna és férje Székely Lajos; és a nagynéne: Botár Anna és özv. Kolozsvári Józsefné nevében mélyen megzsomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett férje, illetőleg fia, testvér, jó rokon: helybeli polgár és vegyes kereskedő és 184%-ik évi volt honvéd-hadnagy ifj. Sallai István, életének 45-ik, házasságának 19-ik évében agyszélhűdés következtében folyó hó 18-án egy jobb hazába költözött. Egy derék, munkás polgárral fogott azoknak száma, kik multjokiban emlékeivel a jövődöntő zálogait képezték. Béke, nyugalom a kisenvedett porokon! Földi részei folyó hó 20-án délután 5 órakor fogtak hűdkezai 14. sz. lakásáról egyszerű halotti ima után az örök nyugalomnak átadatni. Kolozsvárt, 1875 július hó 19-én.

— **Pénzügyi statisztika.** Mihók Sándor a „Magyar Compass” legújabb számához mellékelve a magyar korona területén létező bank- és hitelintézetek, népbankok és takarékpénztárak pénzügyi üzleti állásáról f. év január hó 1-én igen érdekes kimutatást közöl, melyből a következőket idézzük: Hazánkban van 106 bank s hitelintézet, 19 népbank, 319 takarékpénztár; ezeknek van 964.401 részvényük 142.280.680 frt névértékben, befizetett értékek 86.808.664 frt; 1500 részjegyzék 11 ezer 109 frtnyi törzsbetét. Ez intézetek tartalék alapjai 8.270.518 frtot tesznek, a külön-tartalék alapok 217.896 frtot, a hitel egyleti biztosító alapok 994.345 frtot. A felek betétei 196.425.185 frtot, az ingatlanokra adott kölcsönök 113.691.729 frt tetek, forgalomban volt 45.690.900 frt értékű záloglevél, 12. millió

sával — a vándor állatok is bizonyos nyugtalanság, lázas érzést? mennyire felvidít minket is a tavasz, mennyire elkomorít az esős ős, a hó fedte tél! Honnan eredhetnek a népeknek mai nap is divatos tavaszi ünnepélyek. Nem instinktuális együtt élés-e ez a természettel?

Az északiak nem szívesen utaznak-e a meleg dél felé, hogy kikérüljék a telet? A gölya, fecske hasonlóképpen tesz, azzal a különbséggel, hogy nincs szüksége: vasútra és utazási költségre.

Némely madár meghal a nyughatatlanság miatt, ha idejüket nem utazhatnak, ép a mint a sveiczi, hogy győtri a honvágy. A természet változatosságot kíván s ha ez megtagadatik, kijön a rendjéből, a minthogy a paraszt subanaz is nyughatatlanság éri magát, ha a városban kell élnie s ott tanulni valamely intézetben.

Antilopé, bivaly, óz, szarvas stb jégföldre öblöken száguldanak, vagy usznak át, mert tapasztalásból tudják, hogy oda át jó legelőre találnak. Az elefántok, mint a bivalyosordák nyílt utakon utaznak, mert jobban haladhatnak, mint a sűrűség és vadonban. A sarki kutya alkalmas utakat talál a jégmezőken, mert a jeges tengeren élve, több tapasztalásuk van, mint az őket követő embereknek.

Megfigyelték a vándormadarak összegyűlését, készülődését és tanácskozásait és azt észlelték belőle, hogy élelemhiány miatt vándorolni ki; de megfigyelték hogy nem marad-e Egyiptomban a tömeg, hol eledelt találnak, hanem tovább utazik Dél-Afrika partjai-ig! A kielégítő biztos adatok még hiányoznak. Természetes: nem tudjuk meddig utaznak p. o. a német fecskék és golyák, de annyi bizonyos, hogy Alsó-Egyiptom mocsárait és síkjait, bevándorlók özönlik el. Hogy a kiköltözőknek előbb repülési gyakorlatokat tartanak, a gyengébbeket elítálsítják vagy megölik valószínűnek bizonyult s nagy értelmi fejlettségről tanuskodik, melyet talán a sokszori tapasztalás még erősített. Ha Brehm velük született vándorkedvet tulajdonít a madaraknak, semmi valószínűtlen nem állít egy oly légi állatról, mint a madár, mely többet él a levegőben, mint a földön és a mely meleg, lágy egyáliránt különös előszeretettel viselkedik, mint az észak vidéki. Olaszország, Madeira és Spanyolország iránt.

(Folyt. köv.)

193,463 frt ért. pénzüztalvány. A kimutatott tiszta nyereség 6.917,173 frt, bank és hitelintézeteknél átlag 5²²/₁₀₀ %, népbankoknál 5⁵⁶/₁₀₀ %, takarékpénztáraknál 18⁶⁰/₁₀₀ %. A pénzüztalvány január 1-én tett 8.788,403 frtot. Mérésezt 104 bank, veszteséggel működött 11, Budapeston székel 11; 1873 óta csökkenett áll 11, leszámolás alatt 7; jelzálogi levelek kibocsátására 7, pénztári utalványok kibocsátására 32 jogosult; a nemzeti bank 8 főintézeténél f. é. április 1-én volt: leszámolásban 27.580.194 frt, kölcsönökben 8.749.100 frt, 1874-ben leszámolás alá jutott 1 bank, felosztott 4. A 19 népbank mind adott méreget; 1874-ben átalakult 1 népbank, felosztott 1, 1873 óta csökkenett alatt 1; kamatozó pénztári utalványok kibocsátására 2 népbank jogosult. A takarékpénztárak közül mérleget adott 315, veszteséggel működött 3, 1874-ben felosztott 3, csökkenett alatt 11, jelzálogi leveleket 2, pénztári utalványokat 3 bocsátott ki. Szövetkezet van 192; ezek közül 61 igen kis üzleti tőkével bír, mely alig képvisel többet 500,000 finál. A többi 131 szövetkezet betéti tőkéje 11.808,273 ft, kölcsönbe adott 11.023,394 frtot. A 15,121 ftnyi többlet az 1874 év végével volt pénzüztalvány és a szövetkezetek fel nem osztott vagyonrészéből áll.

— **A természettudományi társulat** július 15-dikén tartotta a szünetek előtt utolsó választmányi ülését Than Károly elnöke alatt. Az ülés folyamából megemlíti a következő két érdekesebb tárgyat: A társulat Herman Otto által 1873-ban gyűjtött s a magyar pókfauna megírásánál alapul felhasznált pókgyűjteményt a mult május hó folytán alapítványképpen átadta a magyar nemzeti múzeumnak, oly kikötéssel, hogy a múzeum a gyűjtésményt kellőképpen kiállítsa, gondozza s annak idején egy berendezendő tisztán magyarországi természettudományi osztály megállapítására felhasználja. E gyűjteményt a múzeum már át is vette. — A gyűjteményben azonban számos felesleges példány is volt, melyeket nem adtak át a múzeumnak, hanem 600 üvegben csoportosították viz tanintézetnek osztottak szét, u. m. a budapesti tudományos egyetemnek, a műegyetemnek, a belvárosi főreáliskolának, a budapesti evang. gymnasiumnak, a sárpataki főiskolának, az iglói evang. gymnasiumnak, a pozsonyi királyi főgymnasiumnak, a temesvári királyi főgymnasiumnak és a szegedi királyi főgymnasiumnak. Hát a kolozsvári egyetem nem érdemelt volna meg egy kis részt a gyűjteményből?

— **Rokitansky utolsó előadása.** Báró Rokitansky udv. tanácsos, a bécsi egyetem orvosi karának egyik legkiválóbb tanára, szombaton délelőtt tartotta utolsó előadását a bécsi aulában. A terem zsúfolva volt a híres tanár mostani és volt hallgatóival. Az asztal körül a tanártársak foglaltak helyet. Mikor Rokitansky belépett, a hallgatóság felkelt és élénk tapsal, hochokkal fogadta. Rokitansky a kórtan jelentőségéről szolt, azután nagy vonásokban változat korunk szellemi irányait, kiemelte hogy a tiszta, hamisítatlan tudomány, az egyéniség kifejtése iránt mind élénkebb, általánosabb törekvés nyilvánul. Ez utóbbi törekvés kifolyásaként felemlíté a nőemancipáció terén megindult mozgalmat, elítélte azon kívánságot, hogy a férfiak és nők teljesen egyenjogúakká tészenek. Beszédét e szavakkal végé: „Társaságunk meg emlékülünk.” Harsogó hoch hangzott fell és a ragaszkodás e nyilatkozatra pillanatokig tartott; az agg tudós arcán könyek peregték; barátai és tagtársai mind hozzá jöttek és ószinte sajnálatukat fejezték ki a felett, hogy kilep az egyetem tanárai sorából.

— **Nyilvános köszönet.** A bánffihunyadi állami iskolának az 1874—5-ik (első) tanévi közvizsgálata, népnevelésügyünkért buzgólkodó tanfelügyelőnk jelenlétében f. hó 8—10-én tartott meg, mely alkalomra a „kalotaszegi takarékpénztár részvénytársulat” igazgatója tks. Gyarmathy Zsigmond ur 20 drb. könyv kíséretében, kövektező tartalmu levéllel örvendeztetette meg iskoláinkat: „A kalotaszegi tkpénztár az iskola iránti érdekeltségének ez alkalommal az itt küldött 20 drb jutalomként kiosztandó könyv által ad kifejezést kérve az igazgató urat, belátása szerint a tanulók között kiosztani. Ez alkalommal fogadják a tkpénztár részéről azon ígéretet, hogy jövőre tehetségéhez képest több, de minden esetre, minden évben jutalom kiosztás által fogja érdekeltségét kimutatni.” Az átadott könyvek a Dolnay által szerkesztett „Aranybánya” címűek, melyek egy a beltartalom, mint külkiállítás tekintetében becsültetere válnak a szerkesztő és kiadónak, ha a bolti ár 1 frtről 60 krra lesz leszámlítva. Ugyancsak jutalmi kiosztásra, felső leányiskolánk tanítónője Székely Ilona k. a. is adott 10 drb. könyvet, mely igen megörvendeztető kegyes adományért elmulaszthatlan kedves kötelességemnek tartom a nyilvánosság terén is forró köszönetet mondani a kalotaszegi takarékpénztárnak és Székely Ilona k. a.-nak. Vajha minél számosabb pénzintézet követné a nemes példát! B.-Hunyad, 1875. július 18. Gagyí Samu, az állami iskolák igazgatója.

— **Az afrikai vándorsáska** egész Berling elhatott s a vidéken nagy számban jelentkezik. A fenyegetett községek lakói a föld-birtokosok cselédségével azonnal szövetkeztek a sáskák kiirtására; a már elpusztított mezőket hamar felszántják, a még megkímélteket lekaszálják, a szántóföldeken 2 láb mélységű lyukakkal ellátott árkokat ásnak és az ideűzött sáskákat oltottmészszel öntik le. Ez eljárás egész sikeresnek mutatkozik.

— **A vatikáni bibornokok jövődelme.** Jelenleg a curiában 24 bibornok lakik: köztük 4—5 olyan szegény, hogy csak 30,000 frank évi jövedelme van. Hanem már a többiek sokkal gazdagabbak. Patrici bibornoknak 40,000 frankja van. Amat bibornoknak 110,000 frankja és több gyönyörű birtoka, di Pietro bibornoknak az albanói püspökségből 60,000 frank évi jövedelme és Portugáliából ugyanannyi nyugdíja, Sacconi pastinai püspöknek szintén vagy 120,000 frankja van évenként. A breve titkársága, melyet most Asquini visel, 100,000 frankot jövedelmé évenként, de Lucéan 150,000 frankja van, Bizarri csak mellék-jövedelmek fejében 40,000 frankot húz. Bonaparteről általános, tudva van, hogy igen gazdag. Berardi egyházi és világi jövedelmei évenként 500,000 frankot tesznek. Chigi bibornoknak nagy családi vagyona van, Franckhi bibornoknak 60,000 frank jövedelme és aszfelföldi dus nyugdíjai vannak a spanyol püspökségektől. Oreglia évi jövedelme 50,000 frank. Antonelli bibornok csak a püspökök, bibornokok promótiójából és más adományozásokból 300,000 frank biztos jövedelmet húz. Prasselini és Catterini bibornokok szintén igen jól vannak dotálva.

— **Hó és harmincz foku hőség.** Gráczból folyó hó 13-áról írják a bécsi „Tagespost”-nak: Körülbelül hat hét óta csaknem napokint zivatar volt nálunk, melyet többnyire nagy jéges és felhőszakadás követett. Tegnap este több órai zivataros eső után jelentékeny alászállott a hőmérséklet; a július 12-hez képest szokatlanul erős hideg azon körülményből magyarázható, hogy itt a hegyek között havazott. — A Korpalpes és Gleinalpes ma reggel derült ég mellett a legompásabb hővel bevonna tüntek fel. — Időjósok azt hiszik, hogy most állandóan szép idő fogja követni e mindenesetre rendkívüli tűneményt.

— **Sáska-menus.** Az amerikaiakon nem fog ki senki, még a sáskák sem. A hivatalos vendégek megérkezését a lakosok nem csak pusztítani, de értékesíteni is igyekeznek azokat — a konyhában. Missouri-államban legközelebb oly lakomát rendeztek (ha igaz), melyen csak sáska szerepelt változatosan feltálalva. Volt sáskaleves, sáska-gombóc, sáska sütte és rántva, és sáska mézzel, — válogathatott ki-kí tetszése szerint.

CSARNOK.

A tudósokról.

(Folytatás.)

Pilátus mondá: „A mit megirtam, az meg van írva” s a tudósok szeretik ezt gyakran ismételni; csak hogy Pilátus nem tette hozzá: tehát ki is kell nyomatni! Mily jó, hogy a mi háborus időnkben oly sok művet semmisített meg a tűz lángja, melyeket írók az örökkévalóságnak szántak.

Némely író semmi sem sérti annyira — mint az ügyesen kezelve, igen czélszerű — szerkesztői veres plajbász. Pedig legkitűnőbb íróinkkal is megtörténik, hogy úgy tesznek — mint a kanaáni mennyegző alkalmával a felszolgálók tettek — előbb jó bort adtak s miután a vendégek lerészegedtek, a rosszal szolgáltak; így lesznek az írók okatlan istenítés következtében dalai lámák, kik tévedéseiket is kincsnek tekintik s jó áron adják el. A tudósok hagyományos bűne: a hiúság szeretete, kéznyalóvá teszi őket s némei nagy ember elég okatlan — egy gyűrű, erszény, rang-vagy barátsággal lekötélvezvén őket, tollaikkal dicősfittetni magát és fájdalom! még igen sok az oly nagyfőúri száma, kik a valódi dicősfittet a nép ajkáról várják, s ezen tudós bohócok bakugrásaín nevetni tudnak. Ki ne olvasná utálattal a régi tudósok ajánlásait!? a mi itt-ott még a mostani korban is életben van.

Spicelius a szent-háromságának ajánlotta művét — de ezt legalább nem mondhatjuk haszonlenségek; és spiceliusfélék jobban tennék, ha Vulkánnak ajánlanák műveiket, vagy ha mégis valami hasznót is akarnának, ajánlják: a czukrászoknak, vegyes-kereskedőknek vagy a túró áruló kofának. A hiúság következtében némelyek együgyűek lesznek mint a fűlmile, mely látja hogy lopják le fűszkét a fűről, mégis leszáll és bele buvik. Hiúságból mindent tudni akarunk és úgy tesznek mint bolond Samu — betőri a jeget, hogy halat fogjon, nem foghatván, mérgeiben maga csinál egy halformát. Hiúságból sok kitűnő költő aglegény marad (gyakran azért is, hogy szabad kezük legyen)

s elefánt csontból — mint Pygmalion — egy képet faragnak maguknak, melyből a katona sokkal okosabban pipázart csinált volna, végre elveszik a szolgálatot, kivel bár jóllaktak, de legalább fölfedezték a nőiség előnyeit.

Sokan annyira mennek a hiúságban, hogy csak könyvtáraikban fogadnak látogatót. Én ösmertem egy szerencsétlen doctort, ki hihetetlen olcsó áron öl száma vette a könyvet egy könyvkereskedés árverése alkalmával, s a „Mercuri de France” kötetivel egy egész szobát bélelt ki, a mit jelenleg a jobbacská német könyvekkel is könnyen megtehetne; de itt az a fő, hogy nem kis büszkeséggel mutogatta látogatóinak becses, drága könyvtárát. A gazdagabbak természetesen több s nagyobb boldogságokat tehetnek: vesznek ugynevezett diszkidásokat, mint egy bizonyos birodalmi gróf, ki a theologiai műveket fekete kordovánba — a jogiakat veresbe — az orvosiakat barnába, a gazdaságiakat zöldbe, a szépirodalmiakat égszínkébe, filozofiaiakat szürkébe s végül a történelmieket colibri színűbe köttette s mindenik gazdagon volt aranyozva. Régi hiúsárga — ki alig tudott olvasni, írni — volt a könyvtárnok, kinek meg volt parancsolva, hogy csak keszttyivel nyuljon a könyvekhez és egyetlen kötelessége volt, hogy kiporozza azokat, mint egykor kegyelmes ura ruháit és csizmáit. Bátorkodtam nyilvánítani észrevételemet, a könyvtárnok ur előtt, hogy a mathematicai könyvek hiányoznak, holott ezek legtöbb szolgálatot tehetnének urának — és ő nem értette, hogy én mit beszélek.

Egondolat: mily sokan élnek, holott nem irnak, pedig jobban tudnának írni mint én, jóllehet üzlet, élvezet, a gyöngye nem, s eszes óvakodás köti le talentumaikat, e gondolat mondom — valamint az is, hogy 30 millió német közül jó műveket alig olvas ezer — azt hiszem, meggyógyíthatná tudásaink hiúság begtetséget.

A valamire való komoly tudományos művek számát alig lehet ötszázra tenni — a jó, bár nem tudományos könyveket ezerötszáz — kétezerre. A regényeket, színműveket és almanachokat lehetetlenség megszámlálni.

Még a jó könyvek is hamar elélvűnek, mert a szomszjas olvasó közönség mindegyre újat, újat! kiabál. Kedves hiúságból oda tesszik a név alá: ennek és ennek szerzője, de azért az olvasó minden vásár alkalmával kérdezi kénytelen: vaj ki ő?

(Folytatás következik.)

KÖZGAZDASÁG

Vetések állása.

A földmivesési miniszteriumhoz július 10—14. napjain érkezett jelentések nyomán a következő képet nyerjük az idei termésről:

A Dunáninneni kerületben a buza Hontban, Liptó, Nyitra, Pest, Trencsén, Turóc, Zólyomban minőség és mennyiség szerint közép; Bács, Bars, Esztergom és Pozsonymegyében és a Jászkerületben szinte közép termést adott szorult ross szemmel. A rozs jó termést adott Pest, Zólyom megyében, középet Hont, Liptó, Pozsony, Turócban, rosszabb Bars, Esztergom, Nyitra, Trencsénben. Árpa, zab: Bács, Nyitra, Pest, Bars, Esztergomban középben aluliak, egyebütt kielégítők. Tengeri általában kitűnő, burgonya jó.

A dunántúli kerületben a buza és rozs jó közép Vas, Tolna, Győr és Zalamegyében, középben aluli Baranya, Fehér, Komárom, Mosony, Somogy, Sopronmegyében. Tengeri és burgonya jó. Tavaszak gyengék.

A tiszáninneni kerületben a buza és rozs jó: Abauj, Bereg, Gömörben, közép-Borsod. Toron, Ungban. buza közép: Sáros, Hoves, Szepesmegyében, ugyanezekben a rozs silány. Tengeri és burgonya majd mindenütt igen jók. Árpa és zab közép.

A tiszántúli kerületben buza és rozs jó Szatmármegyében, középjó Arad, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Krassó, Szabolcs, Temes, Torontálmegyében. Tengeri általában jó. Árpa és zab középserű.

Királyhágón innen buza és rozs általában jók, tavaszak gyengék, tengeri jó.

Vetések állása külföldön.

A viharokozta károkról minden oldalról érkező tudósítások folytán, a gabnaüzletben rögtön nagyobb életség állott be s az egy év óta pangó forgalom mámoros álmból felébredt. Különböző befolyást gyakoroltak erre nézve a Franciaországban dúló roppant elemi csapások. A gabnárak felszökkenek s még várható azok emelkedése, miután az aratási kilátások egész Európában kedvezőtlenek. Franciaország részint a szárazság, részint az erre következő zivatark és árvezek által jövő termésnek nagy részét elvesztette. Németország nagy családának néz eléje, ma már csak igen középszerű terméssről beszélnek ott is. Oroszország déli részeiben a termés kedvezőtlen időviszonyok miatt csaknem egészen tönkre ment. Olaszország termése szintén megkárosult s csak közepéred

mény várható. Az egyesült államok buzatermése közepszertire becsültetik, a nélkül azonban, hogy ez az államok kivételképessége befolyással lenne. Reánk nézve ezen conjuncturák kedvezőek, a mennyiben a rendes buzapiaczok ismét visszaszerezhetők (u. m. Schweiz, Déli-Németország és a Rajnavidéke). Nem lehet ugyan hazánk kivételképessége iránt valami vérmes reményeket táplálni, de tekintve azt, hogy közepszerti buzatermést várhatni s a mult évről is mintegy 5 millió mázsa készlet még felvehető, akkor a termelők és kereskedők részéről kifejtett egy kis ügyesség mellett tartósabb és nyereséges kiviteli forgalmat lehet biztosítani.

Erdélyrészi piacok árjegyzéke.

— **A n-nyedi piac** árai július 15-én 1875. (alsó-ausztr. mérő.) Tisztabuza 2 frt 75 kr, elegybuza 2 frt 20 kr, rozs 1 frt 50 kr, zab 1 frt 30 kr. pityóka 2 forint 25 krajczár, kr. Egy font disznósír 54 kr. egy kupa borsó 16 kr. lencse 24 kr, paszuly 20 kr, Egy kupa kenyér liszt 12 kr Egy 1 font marhahús 20. Egy mázsa széna 2 frt 40 kr. Egy 3l tűzifa kemény 9 frt — kr. alomszalma 45 kr, zsupszalma 55 kr, köles 28 kr, hagyma 6 kr, fokhagyma 8 kr.

— **Sz.-Régen** piac árai július 15-ről 1875. (alsó-ausztr. mérő.) Tisztabuza 2 frt 80 kr, rozs 1 frt 60 kr, elegybuza 1 frt 80 kr, zab 1 frt 20 kr, széna — frt 90 kr, alomszalma 50 kr, zsupszalma — kr, egy 3l fa 8 frt 50 kr, marhahús 18 kr, konyhaliszt 8 kr, borsó 20 kr, lencse 20 kr, paszuly 20 kr, köles 24 krajczár, burgonya — forint 80 krajczár, disznósír 59 kr, hagyma 3 krajczár, fokhagyma 5 kr.

— **A gy.-fehérvári** piac árai július 3-ról 1875. (alsó-ausztriai mérő.) Tisztabuza 3 frt. — kr. Rozs 2 forint, 17 kr, Elegybuza 2 frt 62 kr, Zab 1 forint 20 kr, Széna 1 frt, 80 kr. Alomszalma 1 frt 5 kr. Zsupszalma 1 frt 25 kr, Egy 3l fa 9 frt — kr. Marhahús 20 kr. Konyhaliszt 11 kr. Borsó 32 kr. Lencse 32 kr. Paszuly 20 kr. Köles 24 kr, Burgonya 3 frt — kr, Disznósír 60 kr, Hagyma 9 kr, Fokhagyma 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tűzsdéről

Július 19-én 5% Metaliques 7085 frt Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 74 — frt. 1865-iki államkölcsön 112.70 Bankrésztvények 942. — Hitelrésztvények 219.40 London 111.65 frt. Ezüst 101.15 Cs. kir. arany 525 —. Napoleond'or 889 — 100 mark németértékű 54.80 —

Urbéri könyvek: Magyarországi 81.75 Temesvári 80. — Erdélyi 79.50 Horvátországi 83.50

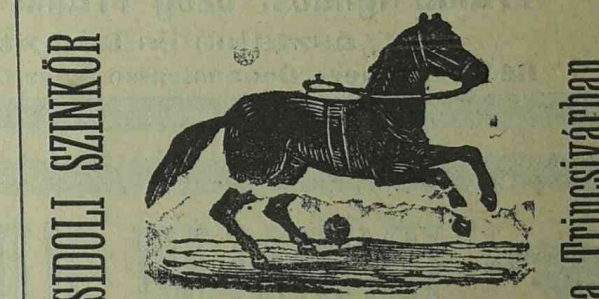
Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyílttér.

PERL fogorvos

jelenleg **Előpatakon** rendel fog- és szájbajokban és készíti **műfogakat** és **légnyomatu sorfogakat**; **idegenek egy fogat egy óra alatt kapnak, egész fogsort egy nap alatt.**

Lakása van a svájcei házban (1. sz. szálloda) a 19-ik és 20-ik számú szobákban.

a magasb műlovaslás, lóidomítás, kóltáncz, erömütán, ballet és némajátékok.

Szardán július 21-én rend. nagy disz- és jutalomjáték Schmidt műlovaslós és testgyakorló-család javára.

Este 8 órakor

Záradékol:

Pirot mint vőlegény,

vagy a három kikoszorózott házassalándó, nagyon mulattató némajáték, különböző bohózat-csoportozatokkal, előadva a társulat 30 férfi tagja és több nő által. A végképlet chinai tűzfénnyel világítva.

Tudósítás. A csütörtökön július 22-én előadandó „Hamupipóke” hatásos némajátékhoz 70 leány és fiú-gyermek 8—10 évesig szükségeltetik, kik közreműködni akarnak, jelentkezzenek legkésőbb csütörtök déli 12 óráig a szinkörben.

Jegyeket előre válthatni délelőtt 10 óráig d. u. 3 óráig a „Törökfő” vendéglőben, 1-ső számú szobában, azután a pénztárnál.

Hivatalos.

294. — 1875.
t. f. u.

(315)

(1—3)

Pályázat.

A belső-szolnokmegyei tanközlőben, a következő községekben felállítandó állami elemi magyar tantervű népiskolákban rendszeresített tanítói, tanítónői és segédtanítói állomásokra és pedig:

- 1.) Rettegen két rendes tanítói állomásra, évi fizetés egyenként 400 frt. és szállás; egy tanítónői állomásra, évi fizetés 350 frt. és szállás; egy segéd-tanítói állomásra, évi fizetés 300 frt. és szállás.
- 2.) Bályos-Váralján két rendes tanítói állomásra, évi fizetés egyenként 400 frt. és szállás; egy segédtanítói állomásra, évi fizetés 300 frt. és szállás.
- 3.) Magyar-Nemegyhén egy rendes tanítói állomásra, évi fizetés 400 frt. és szállás; egy segédtanítói állomásra, évi fizetés 300 frt. és szállás.
- 4.) Málomban egy rendes tanítói állomásra, évi fizetés 400 frt. és szállás; egy segédtanítói állomásra, évi fizetés 300 frt. és szállás.
- 5.) Somkerekén egy rendes tanítói állomásra, évi fizetés 400 frt. és szállás; egy segédtanítói állomásra, évi fizetés 300 frt. és szállás.
- 6.) Felsőn egy rendes tanítói állomásra, évi fizetés 400 frt. és szállás; egy segédtanítói állomásra, évi fizetés 300 frt. és szállás.
- 7.) Káduba egy rendes tanítói állomásra, évi fizetés 400 frt. és szállás.
- 8.) Szász-Bréten egy rendes tanítói állomásra, évi fizetés 400 frt. és szállás, ezennel pályázat hirdetik.

A pályázni önjutók köllőleg felszerelt pályázati nyomdát, a valás és közoktatási m. kir. nagyméltóságú miniszteriumhoz ezimeze **1875. évi augusztus-hó 20-dik napjáig** alólirt tanfelügyelőséghez anynyival is inkább beküldjék, mivel e határidőn túl érkezett pályaművek nem fognak figyelembe vétetni.

Décsen, 1875. július 16-kán.

BOÉR KÁROLY,

Belső-Szolnokmegye, Naszód- és Beszterce vidékek tanfelügyelője.

(314)

(3—3)

Hirdetmény.

Tordaváros belterületén Ujtordában, az ugynevezett GAZNER-féle hid tervszerűen kijavítása árlejtésen kiadandó, az árlejtés **folyó év július-hó 25-dikén délelőtt 10 órakor** a tanácskaszán fog megtartatni, kikiáltási ár 612 frt 10 kr. Az árlejtési feltételek a tanács irodában megtekinthetők. A kivenni szándékozók 10% bántapénzzel legyenek ellátva.

Tordaváros tanácsától.

Torda, július 6. 1875.

SZIGETHI SÁNDOR,
polgármester.

205. 1875.

(313)

(3—3)

Eln.

Árlejtési hirdetmény.

A b.-hunyadi kir. járásbírósa hivatali helyiség, valamint börtönök és börtönök lakása fűtésére az 1875. évi július-hó 25-dikén délelőtt 10 órakor a tanácskaszán fog megtartatni, kikiáltási ár 612 frt 10 kr. Az árlejtési feltételek a tanács irodában megtekinthetők. A kivenni szándékozók 10% bántapénzzel legyenek ellátva.

A kikiáltási ár 68.2 köb méter (20 36" hosszú 8" tűzfűtő 216 frtba, vagy is 3.41 köb méter (1 36" hosszú 8" tűzfűtő 10 frt 80 krba állapítatik meg, melynek 10%-át mint az árlejtésnél résztvevő vállalkozó bántapénzzel köteles letenni.

Az árlejtési óráig zárt írásbeli ajánlatok alólirt által elfogadhatnak. Az árlejtési feltételek a hivatalos órákban alólirt bíróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbíróstól.

B.-Hunyad, 1875. július 10-kén.

AGH FERENCZ,
kir. járásbíró.

Nem hivatalos.

(316)

(1—12)

bécsi bútor- ipar

VÉGRÖMLÉSÉT

a vándorúletek okozzák, a melyek vállalkozói a közönség jóhiszeműségére számítván, árlejtések, szálloda- és urasági bútor-vegyárulások kezeletése alatt, a minőség rovására megcsalják, s a gyarost cöljajkának megfelelő rossz cikkek készítésére csábítják.

A t. c. közönség és magas úrrend érdekében áll tehát, hogy szükség esetén sok év óta fennálló cégünkhez forduljon, s ajánljuk mindenféle bútorunkkal bőven ellátott raktárunkat, a legolcsóbb árak s legjobb szolgálat biztosítása mellett.

Frankl Ignác, cég Frankl J. G. és L.,

asztalos és kárpitos

Bécs, II. Obere Donastrasse 91 sz. a Schüllerhof mellett.

IRODALMI UJDONSÁGOK!

Legujabban megjelentek:

és Stein János könyvkereskedésében

Kolozsvárt kaphatók:

ÖNISMERT.

Irta gr. SZÉCHÉNYI ISTVÁN
(döblingi kézírataiból.) Ára 2 frt 50 kr.

CONSUELO.

Francziául irta GEORGE SAND.
Fordította Zomorfallvi. Ára a 3 kötetnek 5 frt.

Igazságügyi rendeletek.

A magy. kir. miniszterium által kibocsátott törvénykezési rendeleteknek gyűjteménye, betűrendes tartalommal ellátva.

Ügyvédek és bíróságok használatára.

1867 — 1874. évi folyamok.

Egész vászonbaktóve ára 5 frt.

Magyar Szent Erzsébet élete.

Irta dr. Toldy László, Esztergam-főmegyei áldor.

Ára 80 kr.

A mások pénze.

Regény. Irta Gaboriau Émile.

Francziából fordította Zichy Camilla.

Ára a 2 kötetnek 3 frt.

A tollasok világa.

Gyakorlati útmutatás a baromfi és különféle diszmadarak, czélszerű ápolására és tenyésztésére.

Irta Kuliffay Beniczky Irma.

Ára 40 kr

Utazás a tenger alatt.

Verne Gyula után francziából.

Ára 2 frt.

A tengeri nyulak tenyésztése,

Oettel Robertnek Redares M. 5-dik kiadást ért műve nyomán, újabb források és tapasztalatok figyelembe vétele mellett irt munkája után közli

Grubiczy Gézya.

Előszóval ellátta Korizmics László.

Ára 50 kr.

Előkelő világ.

Orosz beszély.

Gróf Sollohubtól. Ára 30 kr.

Karácsoni ének prozában.

Levén voltakép egy karácsoni kísérletes beszély.

Irta Dickens Károly.

Angolból fordította Belényesi Cábör.

Ára 30 kr.

Fanni hagyományai.

Beszély.

Irta Kármán József. Ára 20 kr.

Beszélyek az orosz életből.

Gogol Miklós után. Ára 20 kr.

LILLIOMFI.

Eredeti vigjáték, népdalokkal, zenével.

Három felvonásban. Irta Szigligeti Ede.

Ára 20 kr.

Magyar földadó - KATASTER

az 1875-dik év márczius 30-ki VII-dik alaptörvény, s az ezzel kapcsolatban álló kormányrendeletek, szakmüveleti utasítások, elméleti s gyakorlati magyarázatával, számos rovatos táblázat, minta dolgozat s iromány-példákkal ellátva:

Földadó-katasteri országos kerületi, megyei bizottságok, becselőbiztosok, községelöljárók s földbirtokosok használatára.

Irta Mészáros Károly.

Ára 2 frt.

A véres pénz.

Regény.

Irta William Cobb. Fordította Csukási József.

Ára 1 frt.

BUDAPESTI SZEMLE

a magy. t. akademia megbízásából szerkeszti

GYULAI PÁL.

16. szám. 1875 július — augusztus.

Ára 2 frt.

EMIL vagy a nevelésről.

Irta Rousseau J. J.

Francziából fordította és magyarázó jegyzetekkel ellátta Führer Ignác.

Ára 2 frt 40 kr.

Vasút kisajátítási kézikönyv.

Irta Csuka Sándor. Ára 1 frt.

Megjelent, s a t. előfizetők
(a kik magukat jelenteni sziveskedjenek)
pótlékul kapják:

Mezei gazdaság könyve

STEPHENS HENRY „The Book of the farm”
ezimű munkája nyomán

a hazai körülményekhez alkalmazva kiadják

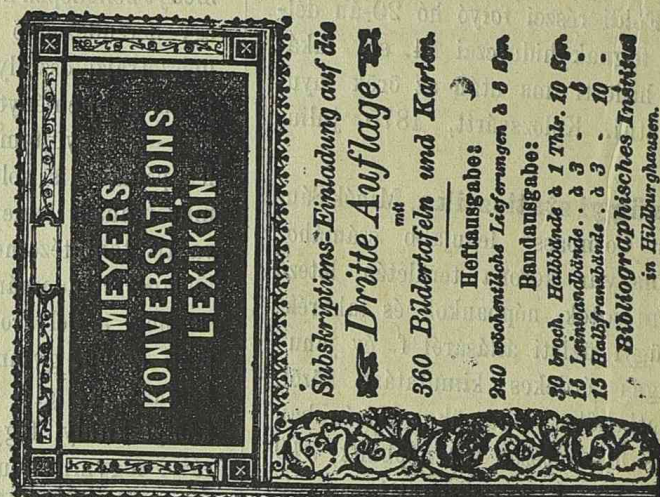
Korizmics László, Benkő Dániel,

Morócz István.

VII. kötet (vége.)

Kapható
Stein János

könyvkereskedésében
Kolozsvárt.

Nagy Raktár olajbátort és vízfestékekből.

(295)

(6—6)

Alólirt tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel miszerint egy nagy

FESTÉK és LACK

raktárt rendeztem be

és mátl fogva, ezen szakmába vágó bármily nagy megrendelést pontosan és feltűnő olcsó áron eszközölök. Hogy a fűszerüzletemben a tisztaságot továbbá is megterthassam, ezen festék-raktárt ugyanazon épületben (főtér 20 sz.), de egészen elkülönítve kezeltem.

Mély tisztelettel:

KARVÁZY ÁRPÁD.

Lack, firnaisz és ecsetek.

(263)

(8—25)

Beck Wilmos hölgy.

divat-üzlete

BÉCSBEN,

Stadt, Freyung, a Strauchgasse

szegetlen 1 sz. a.

ajánlja a legnagyobb gyártmány biztosítása mellett következő cikkeit rőt, vagy darab száma

27 kr.

Ruhakelmék.

Mohar vagy lástra, pirosköt gyapinszővetek, barge, granadin, corás, lenos rőfe

Mosó ruhák.

Perceat, ruhapikét, fehér és sárga; jaconat, battist, sima és nyomtatott, moll- és battist-clair, török créton rőfe

Len- és folyóárak.

Vásznak, 1/2 széles 40 rőt, vég száma 10 ft 80 kr. bórvaszon 1/2 széles, 30 rőt, vég száma 8 ft 10, bórvaszon 1/2 széles, rőt száma

Chiffon, damast-sinvat, atlaszinvat 1/2 széles, nanking 1/2 széles, piros, fehér és sárga; canevas 1/2 széles, fehérítetlen, róza és lilaszin, damast- és csinvat-vászon törölközők, damast-asztalkendők, len-asztalkendők, fehérék, zsinor-barchent, fehér, barchentok fők, barna és festett színbu, háló, moll- és cipke-függönyök 1/2 széles; folyószynevek, tornászakelmék és muskavásznak gyermek-ruhák, mátráz- és bútor-sinvat, rouge- és cizez-függönyök rőfe

Selyem és bársony szalagok.

Falté vagy noblesse selymek, minden sima legdivatosabb nembu, színes visszéssel is, öt új széles rőt száma

Két új szélesből két rőt Ára

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

27 kr.

Nass József
(13—20)
27 kr.
kém- és divat-ár
raktára
Bécs, Stadt, Wellzelle 35,
ezime közlése mellett mindenkinél ingyen
és bérmentesen küld
idény-mustra-gyűjteményeket.